

ಹಸಿವು : ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಚನ

ಡಾ. ವೆಂಕಟೇಶಯ್ಯ ಕೆ.ಎಂ, ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಎ.ಪಿಎಸ್ ಕಾಲಾಜು, ಬೆಂಗಳೂರು

Abstract: ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಸಿವನ್ನು 'ಆಹಾರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೈಹಿಕ ಬಯಕೆ' ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹೊಸದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ಕೂಡಜ್ಞಾನದ ಹಸಿವು ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ವಚನಗಳು ಇಂಥ ಹಸಿವನ್ನು ನೀಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಹನ್ನೆರಡನೇ ಶತಮಾನದ ವಚನಗಳನ್ನು ನಾವು ಅನೇಕ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಕೌಟಂಬಿಕ ಕಲಹ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ ನೆಲೆ, ಅನುಭಾವ, ದೇವರು ಮತ್ತು ಧರ್ಮ, ಜಾನಪದೀಯ ನೆಲೆಗಳು, ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಸಮಾನತೆ, ಸೌಹಾರ್ದತೆ, ವೈಚಾರಿಕತೆ, ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಹಸಿವಿನ ಬಗೆಯೂ ಒಂದಾಗಿದ್ದು, ಅದರ ಅನೇಕ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

***

Key Words: ಹಸಿವು, ಕೌಟಂಬಿಕ ಕಲಹ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ ನೆಲೆ, ಅನುಭಾವ, ದೇವರು ಮತ್ತು ಧರ್ಮ, ಜಾನಪದೀಯ, ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಸಮಾನತೆ, ಸೌಹಾರ್ದತೆ, ವೈಚಾರಿಕತೆ, ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

***

ಹಸಿವು ಎಂದರೆ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಂತೆ, ಕೇವಲ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಸಿವನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ನಮ್ಮದೇಹಕ್ಕೆಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಹಸಿವುಗಳಿವೆ. ಜ್ಞಾನದ ಹಸಿವು, ಕಾಮದ ಹಸಿವು ಇತ್ಯಾದಿ. ನಮಗೆ ಯಾವುದುಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಬೇಕು ಅನಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಹಸಿವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಸಾಧನೆಗೆ ಹಸಿವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹಸಿವನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಾ ಅದನ್ನು ಇಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮನುಷ್ಯವನೆಲ್ಲ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹಸಿವಿಗೆ ಅಸಂಖ್ಯಾ ಖಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಹಸಿವನ್ನು ಇಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಖಾದ್ಯಗಳು ಅಗತ್ಯ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದೆರಡು ಪದಾರ್ಥಗಳಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವನಲ್ಲಿರುವ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಪ್ತಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಬಗೆಯ ರೂಢಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಖಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ. ಇದುದೈಹಿಕ ಹಸಿವು. ಆದರೆ ಜ್ಞಾನದ ಹಸಿವು ಇನ್ನೊಂದು ತೆರನಾದುದು. ಅಂಥ ವಚನಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೇತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಚನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲದ್ದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಈ ವಚನಗಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತವೆ.

ಕಾಯದೊಳಗೆ

ಕರುಳುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಹಸಿವು

ಮಾಣದು ಕಾಯದೊಳಗಣ

ಕರುಳ ತೆಗೆದು ಕಂಗಳ

ಮೇಲಿರಿಸಿ ಇದನಡಿಗೆಯ

ಮಾಡಿಗಡಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ

ಏನೆಂಬ ಗುಹೇಶ್ವರಾ? (ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭುದೇವರು)

ಬೆಡಗಿನ ವಚನವೊಂದರಲ್ಲಿಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಹಸಿವನ್ನು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸುವ ಪರಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ದೇಹದ ಹಸಿವು ಕರುಳಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕರುಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲಿಟ್ಟುಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೆಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ದನಿಪೂರ್ಣ ವಚನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಅಮೃತದೊಳಗೆ ಜನಿಸಿ

ಅಮೃತದೊಳಗೆ ವರ್ತಿಸುವ

ಅಮೃತದೇಹಿಗೆ ಹಸಿವು

ತೃಷೆಯೆ? ಆ ಅಮೃತವೆ

ಸೇವನೆ, ಬೇರೊಂದು

ವಸ್ತುವುಂಟೆ? ಇಲ್ಲ

ಅಮತವೇ ಸರ್ವಪಯೋಗಕೆ (ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿ)

ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹಸಿವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನೇ ಬಯಸಿ ಅದರಲ್ಲೇ ಇರುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಯಾವ ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಬಾಯಾರಿಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹಸಿವು ಬಾಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ತಣಿಸಲುಜ್ಞಾನವೇ ಬೇಕು. ಅದೇ ಅಂತಿಮ ಯೋಗವೆಂದು ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿ ಎಂಬ ವಚನಕಾರ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಯಾವುದೇತರಹದ ಹಸಿವು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ವಚನೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಂತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಹಸಿವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪಡೆದದ್ದೇಅದರಲ್ಲಿಅದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಹಸಿವುಗಳನ್ನು ನಿಗಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಕಾಣಬಹುದು.

ಹಸಿವು ತೃಷೆಯಾದಿಗಳು
ಎನ್ನೊಳಗಾದ ಬಳಿಕ, ವಿಷಯ
ವಿಕಾರವೆನ್ನನಿರಿಸಿ ಹೋದವು
ಕಾಣಾತಂದೆಅದೇಕಾರಣ
ನೀವು ಅರಸಿಕೊಂಡು
ಬಂದಿರಣ್ಣ ನೀವು ಅರಸುವ
ಅರಕೆ - ಎನ್ನೊಳಗಾಯಿತ್ತು -
ಎನ ದೇವ (ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ)

ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ನೋಡುವರೀತಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯದು. ಇವೆರಡು ಆದಾಗ ಇವುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ವಿಕಾರವುಂಟಾಯಿತು ಎಂದು ಆಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಹಸಿವನ್ನು ಇಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದಾದಾಗ ತನಗೆ ದರ್ಶನವಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.ಅಂದರೆ ಹಸಿವುಗಳನ್ನು ನಿಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದು ಮೋಹ, ಮೋಸ, ವಂಚನೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರಬಾರದು, ನಾವು ಗ್ರಹಿಸುವ ಮತ್ತು ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಮಾಡುವ ಕಾಯಕದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಕಾಯದ ದುರಾಸೆಗಳ ಮೋಹಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗುವ ಹಸಿವುಗಳು ಇರಬಾರದುಎಂದು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ನಿರ್ವಚನ :
ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗವೆಂಬ ಆರು

ನಾಯಿಗಳ ಮರ್ದಿಸಿ, ಹೊನ್ನು
ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧ
ನರಿಯ ಸೂರೆಗೊಂಡು,
ಸಪ್ತವ್ಯಸನಗಳೆಂಬ
ಏಳುಬೆಕ್ಕಿನ ಮೂಲವಂ
ಕೆಡಿಸಿ ಹಸಿವು ತಪ್ಪೆನಿದೆಗುಹೇಶ್ವರ (ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭು)

ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭು ಹಸಿವನ್ನು ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ ಮುಂತಾದವರು ಬಗೆಯ
ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನಾಯಿಗಳೆಂದು ಇವುಗಳನ್ನು
ಹೊಸಕಿಹಾಕಿ ಹೊನ್ನು, ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣುಗಳೆಂಬ ಮೂರು ಬಗೆಯ ನರಿಗಳಿಗೆ
ಹೋಲಿಸಿ, ವ್ಯಸನಗಳನ್ನು ಮಣಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬಂದೆ ಎಂದು ಗುಹೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ
ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಹಸಿದು ಅಶನವ
ಮುಸುಕಿಟ್ಟುಕೊಂಡಡೆ,
ಹಸಿವು ಹರಿದುದುಂಟೆ?
ನಿಹಿತದ ಸ್ಥಲವ ಎಷ್ಟು
ನುಡಿದಡೇನು, ಆ ಸ್ಥಲ
ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ನಿಹಿತವಾಗಬೇಕು
ಅದು ಮೃತ್ತಿಕೆಯತಿಟ್ಟದ
ಉಭಯದಲ್ಲಿ ನಿಂದ (ಮೋಳಿಗೆ ಮಾರಯ್ಯ)

ಮೋಳಿಗೆ ಮಾರಯ್ಯ ಎಂಬ ವಚನಕಾರ, ಹಸಿವನ್ನು ಇಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ
ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹಸಿವಾಯಿತೆಂದು
ಅನ್ನವನ್ನು ತಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆ ಹಸಿವು ಇಂಗುವುದಿಲ್ಲ.
ಅದೇ ರೀತಿ ಲಿಂಗದ ಮಹತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತಾನಾಡಿದರೆ ಏನು ಬಂತು.
ಅದರ ಸಾಕ್ಷಾತ್‌ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಏನು ಬಂತುಎಂದುಆತ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಹಸಿವೆಂಬ ಹೆಬ್ಬಾವು ಬಸುರ ಬಂದು ಹಿಡಿದೆಡೆ
ವಿಷವೇರಿತ್ತಯ್ಯಾಆಪಾದಮಸ್ತಕಕ್ಕೆ
ಹಸಿವಿಗನ್ನವನಿಕ್ಕಿ ವಿಷವನಿಳುಹಬಲ್ಲಡೆ
ವಸುಧೆಯೊಳಗೆ ಆತನೆಗಾರುಡಿಗಕಾಣಾ! ರಾಮನಾಥ

ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ ಹಸಿವನ್ನು ಹೆಬ್ಬಾವಿಗೆ ಹೋಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಎಷ್ಟು
ತಿಂದರೂ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹಸಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮುಗಿಯದ ಆಟ. ಹಸಿವಾಗುವುದು,

ಹಸಿವಾದಾಗ ಏನಾದರೂ ತಿನ್ನುವುದು. ಜೀವನ ಇಷ್ಟೇ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಊಟದೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೇವಲ ಆಹಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮಾಂತ್ರಿಕತೆ. ಇದು ಸಿದ್ಧಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈತ ಹೇಳುವ ವಿಷ ಕೇವಲ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಿಮೀತವಲ್ಲ. ಆಡುವ, ಕೇಳುವ ಮಾತಲ್ಲಿಯೂ ವಿಷಯವಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತೈಜಸಿ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಒಂದುಗಾರುಡಿ ವಿದ್ಯೆ. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ಆತ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಸೂಯೆಕೂಡ ವಿಷವೇ. ಅವನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಈ ದ್ವನಿ ಕೂಡಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಹಸಿವು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮನ್ನು ಹೆಬ್ಬಾವಿನಂತೆ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾದಾಗ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಜೀವನದದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಹಾರದೊಳಗಿನ ವಿಷವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವವನೇ ನಿಜವಾದಗಾರುಡಿಗಿಂದು ಆತ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪವಾಗಿ

ಮಹಾಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯಲಿಂಗವೆ

ಅಮೃತವನುಂಡದೆ, ಹಸಿವು

ತೃಷ್ಣಗಳಡಗಿ

ಆನಂದಸ್ವರೂಪವಾಗಿ

ಅನಂತಕಲ್ಪವಿಹುದು ನೋಡಾ

ಅಪ್ರಮಾಣಕೂಡಲಸಂಗದೆ (ಬಾಲಸಂಗಯ್ಯಅಪ್ರಮಾಣ)

ವಚನಕಾರರು ಜ್ಞಾನದ ಹಸಿವನ್ನು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಹಸಿವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆತ್ಮಲಿಂಗ ದರ್ಶನವಾದರೆ ಅದು ಅಮೃತ ಸಮಾನ ಒಂದು ಬಾರಿ ಅಮೃತ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಹಸಿವು ನೀರಡಿಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಪುರಾಣಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ವಚನವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆತ್ಮದರ್ಶನವಾದರೆ ಮರಣವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಈ ವಚನದ 'ಆಶಯ'. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಸಿವಿಗೆ ವಚನಕಾರರು ಜ್ಞಾನದ ಆಯಾಮವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿದಾಗ ಆಹಾರ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹಸಿವಾಗಿ, ಆಹಾರ ಸೇವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಜ್ಞಾನದ ಹಸಿವು ಇದೇ ರೀತಿ ಎಂದೂ ತಣಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಹದ ಹಸಿವನ್ನು ಅರಿವಿನ ಹಸಿವಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷ. ಇಂಥ ಅನೇಕ ವಚನಗಳು ನಮಗೆ ಕಾಣ ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಹಸಿವಾಯಿತೆಂದು ಅರ್ಪಿತವ

ಮಾಡುವರಯ್ಯಾ,
ತೃಷೆಯಾಯಿತ್ತೆಂದು
ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರವರಯ್ಯಾ ಹಸಿವು
ತೃಷೆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ
ಬಳಲುವರಯ್ಯಾ
ಹಸಿವಾಯಿತ್ತೆಂದು ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ (ಬಸವಣ್ಣ)

ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಹಸಿವಾದಾಗ ಊಟ ಮಾಡುವ, ನೀರಡಿಕೆಯಾದಾಗ ನೀರುಕುಡಿಯುವ ಸಾಮಾನ್ಯಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡುತಾನು ಹಾಗೇ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬಸವಣ್ಣನವರ ಹಸಿವು ಮತ್ತುತೃಷೆ ಬೇರೇರೀತಿಯದ್ದು. ಅವರ ಹಸಿವು ಸಾಮಾಜಿಕವಾದುದು. ನೀರಡಿಕೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾದುದು. ಇವುಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಸಿವನ್ನು ಕುರಿತ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ವಚನಗಳು ನಮಗೆ ಲಭ್ಯ ಇವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಮಾತ್ರಉಲ್ಲೇಖಿಸುವಯತ್ನಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಆಶಯ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿವಿಗಿಂತ ಜ್ಞಾನದ ಹಸಿವು ದೊಡ್ಡದೆಂದು ಹೇಳುವಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ವಚನಕಾರರು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪರೆಯಜ್ಞಾನದ ಹಸಿವನ್ನು ತಣಿಸಿಕೊಳ್ಳು ಮಾರ್ಗ ಹುಡುಕುವ ಮತ್ತೊಂದು ಆಯಾಮವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಹಸಿವು ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು :

1.ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಗಳು, ಸಂ, ಡಾ. ಕಲ್ಯಾಣರಾವ ಜಿ. ಪಾಟೀಲ, ಎಸ್.ಎಸ್.ಕೆ. ಬಸವೇಶ್ವರ ಕಲಾ, ವಿಜ್ಞಾನ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಸ್ನಾತಕ ಮತ್ತು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲ ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ, ಜೆ. ಬೀದರ.

2.ಡಾ. ಜಿ.ಎನ್. ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ|ಅನುಭಾವ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಹಾರ-ಜಾಗೃತಿ ಪ್ರಿಂಟರ್ - ಬೆಂಗಳೂರು - 2020.

3.ಸಿ.ಪಿ. ನಾಗರಾಜ - ಬಸವಣ್ಣನ ವಚನಗಳ ಓದು - ನಗು ಸ್ಮಾರಕ ಪ್ರಕಾಶನ ಬೆಂಗಳೂರು - 2019.

4.ಡಾ. ಪ್ರಭುಶಂಕರ್ - ಶರಣರ ನೊರೊಂದು ವಚನಗಳು - ಡಿ.ವಿ.ಕೆ.ಮೂರ್ತಿ
ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು-4.

5.ಶ್ರೀ. ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು - ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭುದೇವರ ವಚನ-ನಿರ್ವಚನ.

6.(ಸಂ) ಕೆ. ಮರುಳಸಿದ್ಧಪ್ಪ ಮತ್ತುಕಿ.ರಂ. ನಾಗರಾಜ - ವಚನ ಕಮ್ಮಟ,
ಸ್ವಪ್ನ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು, 2011,

7.(ಸಂ) ಡಾ. ಎಂ. ಚಿದಾನಂದ ಮೂರ್ತಿ - ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಚರಿತ್ರೆ,
ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪುಟ 5, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಬೆಂಗಳೂರು-2008.